

Lära känna föregångsmännen inom azerbajdzanska folklörekonsten

En rapport om iransk mattknytningsmästaren Majid Hoseini.

Intervjun görs i närvaro av generaldirektören för Kulturell Arv i Öst Azerbajdzan Abdolrahman Vahhabzadeh och vice direktör Saed Hodai.

Mattknytningsmästaren Majid Hoseini är väl känd inom mattknytningarna och andra konstnärer.

Nära sjuttio år av sin fruktbara liv knöt Hoseini mattor, arbetade på vävstolen, skaffade naturfärger och utbildade lärlingarna. Resultatet blir många vackra mästerverk som pryder andras tillvaro. Men vad har tjänat mestaren? Han har fått som lön en väldigt djupt ensamhet och isolering.

I oktober 94 träffade vi den framstående konstnären nämligen mattknytningsmästaren Majid Hoseini. En mycket gammal man som knyter mattor fortfarande, fastän han ser inte bra längre.

Hans bostad i på stadsdelen Charandab i Tabriz är lika övergiven som mestaren. Kanske man inte dammade av stadsdelen flera år. Man glömmer allt i omgivning när han börjar tala om mattknytning. Han förklarar energiskt och kärlekfullt som en ung man det rätta sättet att värdera mattorna. Han menar: "Häromdagen alla söker knuttät matta. Men man förstår inte att mattan är en utomordentligt stor skicklig kombination av färg, knuttäthet, mönster och material. Knuttätheten spelar inte en stor roll när det gäller mattans konstnärliga värde. Om dessa fyra faktor kombineras skickligt, då skapas en verklig konst. Det finns många mattor som innehåller en mycket stor antal knutar, men de saknar verkligt konstnärliga värde. "

Mästaren är en av de få personer som själv valde mattknytningen. Han berättar. "Jag var femton år som slutade med studie för att börja mattknytningen. Min far ville jag fortsätta med studie. Han envisades. Min far försökte få sin vilja genom att låsa in mig i stallet för tre dagar. Jag envisades också. Varje gång som han frågade jag bestämt svarade att jag skulle bli mattknytare. Till sist gav upp min far och jag fick arbeta på en verkstad. Så fort blev jag mästare."

Mästaren tycker att mattknytare måste lära känna och kunna alla metoder och tekniker när det gäller mattknytningen, särskild färg och färgläggningen. Han lägger till: "Från början hade jag en känsla att jag måste kunna färg och färgläggningen. Jag sökte olika färgämnen och experimenterade flera månader. Jag testade förhållandet mellan de olika färgerna. Till sist hittade jag mina önskade färger och sedan dess färglade jag själv mina material. "

Hosseini ser den iranska mattkonstsutvecklingen ur en annan synvinkel och betonar: "I landet där kräver man tillstånd för att köra cykel, kräver man ingenting för att knyta mattor som är vår största icke-oljaexport. Man kan exportera vilken som helst värdelös matta till den internationella marknaden och på sätt minskas iranska mattors konkurrenskraft."

När mästaren pratar om mattknytning och sina mästerverk som han betraktar som sina barn, känner han aldrig trötthet. Han visar ivrigt sina verks foton och förklarar: "Detta är tavlan av Moses. Det är en tavla av fyra årstider. Den som du ser är en Hafiz fest och den dikten som står på marginalen diktade jag själv." Ja, mästaren är diktare också. Vilken underbar kombination -behagliga och tilltalande känslor med magiska och skapande fingrar. Han har ett starkt minne och när han pratar om gamla händelser, berättar han så tydligt vilka det verkar de hände igår.

Som sagt tycktes han aldrig känner sig trött när man diskuterar om mattor. Men vi vet att anstränga i denna ålder (85 år) är inte lämplig för honom. Vi tar några kort och bestämmer om nästa möte och lämnar mästaren ensam med sina minne.

Klagan mot ensamheten är hans sista ord. Sin smärta uttrycker han så här: "Jag är alldeles ensam. Ingen söker mig längre. Ensamhet är inte lämplig för människor, passar den guden." Sista orden starkt påverkade oss. När jag kom tillbaka, funderade en lång tid om är verkligen "ensamheten" lämplig för sådana människor?

Text: Saed Hodai & Reza Amin

Översättning: Ahad Ghorbani

Januari 1995 Göteborg